

SOSYAL GÜVENLİK

KISA ÖZET

KOLAYAOF

1. Ünite – Genel Olarak Sosyal Güvenlik (Kavram-Amacı-Konusu ve Tarihi Gelişimi)

SOSYAL GÜVENLİK KAVRAMI

Sosyal güvenlik, toplum hâlinde yaşamaktan kaynaklanan tehlikeler de dâhil olmak üzere insanın karşı karşıya bulunduğu tehlikelerin ekonomik sonuçlarına karşı emniyet sağlanmasını ifade eder. Sosyal güvenliğin sağlamış olduğu emniyet duygusundan hareket edilirse sosyal güvenliğin iki boyutu ortaya çıkar. Sosyal güvenliğin **soyut boyutu**; insanların tehlikelerle karşılaştıkları zaman karşılaşacakları zararların giderileceğini bilmelerinden kaynaklanan kendini güven içinde hissetme hâlini; **somut boyutu** ise karşılaştıkları zararların fiilen karşılanması hâlini ifade eder (Alper, 2009:3). Toplumsal huzurun sağlanması bakımından, insanların yarın endişesinden uzak olarak hayatlarını sürdürmelerini sağlayan sosyal güvenliktir. Gelişmiş bir sosyal güvenlik sistemi toplumsal barışın garantisidir Sosyal güvenlik, dar ve geniş anlamda olmak üzere iki farklı açıdan da tanımlanabilmektedir.

Dar anlamda sosyal güvenlik; tanımlanmış sosyal risklerin zararlarına karşı koruma sağlayan sosyal güvenlik anlayışını; **geniş anlamda sosyal güvenlik** ise sebebi ne olursa olsun muhtaçlık yaratan bütün sosyal risklere karşı koruma garantisi sağlayan sosyal güvenlik anlayışını temsil eder. Sosyal güvenlik terim olarak ilk defa 1935 tarihli Amerikan Sosyal Güvenlik Kanununda kullanılmıştır. Sosyal güvenlik temel ve vazgeçilmez insan haklarından biridir.

SOSYAL GÜVENLİK KAVRAMI İLE BENZER VE İLİŞKİLİ KAVRAMLAR

Benzer Kavramlar: Bazı kavramlar vardır ki sosyal güvenlikle benzer kavramlar olarak nitelenir. Bu kavramlar sosyal güvenliği doğrudan ifade eden ya da sosyal güvenlik kavramının yerine geçen kavramlar değildir

Sosyal Yardımlaşma Kavramı: Sosyal yardımlaşma kavramı, sosyal güvenlik kavramı ile benzer kavramlardan birisidir. Sosyal yardımlaşma toplum içinde yaşayan kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak bakımından karşılıklı olarak birbirlerine yardımlar yapmasını ifade eden bir kavramdır. Sosyal yardımlaşma toplumların iç dayanışmasından gücünü alır.

Sosyal Yardım Kavramı: sosyal yardımların kimlere, nasıl, ne miktarda ve ne süre ile yapılacağı kanunlarla belirlenir ve bugünkü anlamda bir tanımını yapmak gerekirse *“yaşadığı yer ve çevrede kendini ve ailesini geçindirme imkânlarından mahrum kalmış kişilere, muhtaçlık durumlarının tespitine bağlı olarak aynı veya nakdi, sürekli veya geçici, sistemli ve düzenli olarak yapılan karşılıksız gelir transferleri”* olarak tanımlanabilir

Sosyal Hizmet Kavramı: Sosyal yardımların hizmet biçiminde yardıma ve desteğe muhtaç kimselere götürülme şekline **sosyal hizmet** adı verilir. Sosyal hizmet, sosyal yardım ile aynı şartlarda yapılır. Sosyal hizmet muhtaçlık şartı, muhtaçlık kontrolüne bağlı olarak karşılıksız olarak yapılan kamu yardımlarıdır. Sosyal güvenlik sistemi içinde sosyal yardımların bir türevi olarak yapılır.

Sosyal Sigorta Kavramı: Sosyal sigorta çağdaş sosyal güvenlik tekniklerinden en önemlisidir. Hatta çağdaş sosyal güvenlik sistemlerinin büyük çoğunluğunun sosyal sigorta tekniğine dayandığını söylemek mümkündür. Esasen, geleneksel sosyal güvenlik tekniklerinin sanayi toplumunun ortaya çıkardığı sosyal güvenlik ihtiyacını karşılamada yetersiz kalması dolayısıyla ortaya çıkmış bir sosyal güvenlik tekniğidir (Yazgan, 1991: 27). Sosyal sigorta tekniği, devlet tarafından ve kanunla uygulamaya konulur. Sosyal sigorta zorunlu bir sigorta tekniğidir ve zorunluluk özelliği ile özel sigortadan ayrılır. Sosyal sigorta, devletin kanun zoruyla bir ülkede yaşayan vatandaşların sosyal güvenlik alanında sosyal dayanışmaya itilmesini sağlayan bir sigorta tekniğidir. Kar amacı gütmeyi,

devletin sosyal güvenlik bakımından ihtiyaç duyacağı finansman ihtiyacını karşılaması ya da katkı sağlaması bakımından önem taşır.

Özel Sigorta Kavramı: Özel sigorta, aynı riskle karşı karşıya kalmış olan kimselerin bu riskin sonuçlarına karşı dayanışmaya girmesini sağlayan bir tekniktir. Bu dayanışmayı ticari bir faaliyet olarak organize eden kimselere sigortacı denilir. Sigorta yaptıran kimse karşılaştığı riski bu dayanışma organizasyonuna belirli bir bedel karşılığında devreder. Bu karşılığa prim adı verilir. Sigortalayana ödenen prim içinde dayanışmanın aktüeryal karşılığı, kişinin masrafları ve beklediği kar payı da vardır.

İlgili Kavramlar

Sosyal Politika Kavramı: Sosyal politika sanayileşme sonrası ortaya çıkmış bir kavramdır. Sosyal politika dar anlamda işçinin korunması hususunda hazırlanan ve yürürlüğe konulan kamu politikalarını ifade eder. Dar anlamda sosyal politikanın konusu işçinin korunmasıdır. Geniş anlamda sosyal politika ise toplumda ortaya çıkabilecek sosyal ve iktisadi farklılıkları, sosyal adaletsizlikleri en aza indirmek, sosyal adaleti ve sosyal barışı sağlamaya yönelik her türlü devlet politikasını ifade eder. Sosyal politikalar devlet tarafından hazırlanır ve uygulanır.

Sosyal Devlet Kavramı: Sosyal devlet, devletleri siyasi amaç ve eğilimleri ya da hedefleri bakımından sınıflandırma biçimi olarak ortaya çıkmış bir kavramdır. Sosyal devlet, toplumun korunmaya, bakıma ve yardıma muhtaç kesimlerine gerekli görüldüğünde ekonomik ve sosyal durumlarını geliştirmelerini sağlamak ve toplum içinde dışlanmaksızın yaşamalarını, insanca bir beslenme ve barınma imkânına kavuşmalarını sağlaması için destek yapması gerektiği anlayışını benimseyen bir devlet sıfatı, bir devlet niteliğidir. Sosyal devlet vatandaşların sosyal durumları, refahı ile ilgilenen ve vatandaşlara asgari bir yaşama seviyesi sağlamayı kendisi için bir görev olarak kabul eden bir devlettir (Soysal, 1974: 178). Sosyal devlet, sosyal ve ekonomik bakımlardan destek ve yardıma muhtaç toplum kesimlerine devletçe pozitif ayırım yapılmasını kabul eden ve bunu bir kamu görevi sayan bir devlettir.

4

Sosyal Adalet Kavramı: Sosyal adalet, toplumda sosyal farklılıkların ortadan kaldırılmasını, en aza indirilmesini ve sosyal alanda adaletli bir toplum yaratılmasını sağlayan devlettir. Sosyal adalet, "biri yer biri bakar kıyamet ondan kopar" atasözünün gerçeğini kabul eden ve bu adaletsizliği önlemeyi konu alan bir kavramdır. Sosyal adaletin sağlanması, toplumda üretilen mal ve hizmetlerin adil bir biçimde bölüşülmesine; fırsat eşitliğinin sağlanmasına ve sonuçta yaşanabilir huzurlu bir toplumun sağlanmasına katkı sağlar. Toplumsal gruplar arasında kamplaşmalara yol açabilecek gelişme farklılıklarının, uçurumların ortadan kaldırılması, sosyal sınıflar arasındaki çelişkilerin en aza indirilmesi durumunu ifade eder

Sosyal Dayanışma Kavramı: Sosyal dayanışma toplum içinde yaşayan bireylerin ekonomik ya da sosyal amaçla bir araya gelmeleri; yardımlaşmaya girmeleridir. Sosyal dayanışma insanların sosyal hayattaki pek çok sorununu çözmek amacı ile gerçekleştirilen bir maddi ve manevi yardımlaşma hareketidir. İnsanlar ekonomik ve sosyal dayanışma yaparak pek çok maddi ve manevi sorunlarını çözmeye imkânı bulurlar. Modern sosyal güvenlik sistemleri devletin zorlaması ile bir tür sosyal dayanışma sağlar. Sosyal güvenlik amaçlı kamu ve özel örgütlenmeler birer sosyal dayanışma fonksiyonunu ifade eder.

Sosyal Devlet ve Sosyal Refah Kavramı: Refah devleti kavramı II. Dünya Savaşı sonunda ortaya çıkan bir kavramdır. Sosyal refah kavramının çeşitli tanımları yapılabilmektedir. Buna göre "sosyal refah kişilerin ve toplumların verim ve kabiliyetlerini tam olarak geliştirebilmeleri ve aileleri ile toplumlarının ihtiyaçlarını karşılayarak refaha ulaştırabilmeleri için doyurucu bir hayat ve sağlık standardına ulaşmalarını ve aynı zamanda kişisel ve sosyal ilişkilerini dengeli olarak devam ettirmelerini sağlamak amacı ile sosyal hizmetler ve sosyal müesseselerin organize edilmiş bir sistemidir" Refah devleti (**welfare state**) piyasa ekonomisi düzenlerinde piyasa güçlerinin toplum üzerindeki olumsuz

etkilerinin azaltılması, bilinçli bir kamu gücünün bu anlamda kullanılmasının kabul edildiği bir devlettir.

SOSYAL GÜVENLİĞİN AMACI

Modern anlamda sosyal güvenliğin amacı, kişiye gelir emniyeti sağlamaktır. Modern toplumlarda sosyal güvenliğin konusu olan risklerin sonuçları gelir azalması, gelir kesilmesi ya da gider artışı olarak ortaya çıkar. Sosyal güvenliğin amacı, sosyal güvenliğin konusu olan risklerin sonuçlarına karşı kişiye emniyet sağlamaktır. Sosyal güvenliğin amacı risklerin önlenmesi değildir.

SOSYAL GÜVENLİĞİN ÖNEMİ

Sosyal güvenlik, bütün insan hakları bildirelerinde yer verilen ve tanımlanan temel ve vazgeçilemez bir insan hakkıdır. Sosyal güvenlik, toplumlar bakımından da muhtaçlık riskine karşı sağladığı emniyet itibarıyla bir sosyal emniyet imkânı sağlar. Toplumların muhtaçlık konusundaki yükleri azalır. Sosyal dayanışma duyguları güçlenir. Çünkü çağdaş sosyal güvenlik sistemleri özünde toplumsal bir dayanışma ile sağlanabilmektedir. Sosyal güvenlik toplumlara geleceğe güvenle bakma imkânı verir.

Sosyal Güvenliğin Sosyal, İktisadi, Hukuki ve Siyasi Önemi

Sosyal Önemi: Sosyal güvenlik, toplum içinde yaşamak bakımından önemli bir konudur. Birey yönünden soruna bakıldığında sosyal güvenliğin öneminin o kadar fazla olmadığı söylenebilir; diğer canlılar gibi yaşadığı kadar yaşar, aksi takdirde ölür gider. Sosyal güvenlik ihtiyacı toplum hâlinde yaşamak dolayısı ile daha da büyümektedir. Bu nedenle sosyal güvenliğin önemi toplum içinde yaşadığında daha da artar.

İktisadi Önemi: Sosyal güvenlik, özünde iktisadi güvenliktir. Sosyal güvenlikle sağlanan şey gelir garantisidir. Sosyal güvenlik bir başka açıdan bakıldığında bir tasarruf sistemidir. Kişiler tehlikelerin sonuçlarına ve muhtaçlık riskine karşı mücadele aracı olarak tasarruf yaparlar. Dolayısı ile sosyal güvenlik sistemleri toplam tasarruf miktarını artırıcı bir etki yaratır. Sosyal güvenlik sistemi bir tasarruf sistemidir; gelir garantisi ve gelir dağılımına katkı sağlar.

Hukuki Önemi: Sosyal güvenlik günümüzde bütün dünyada temel bir insan hakkı olarak kabul edilmiştir. Sosyal güvenlik, insan için hak; devlet bakımından da bir yükümlülüktür. Sosyal güvenliğin bir hak olarak kabul edilmiş olması, kişinin sosyal güvenliğe kavuşması yönünden önemli bir garanti sağlar.

Siyasi Önemi: Sosyal güvenliğin bir insan hakkı olarak kabul edilmesi ve bütün vatandaşların sosyal güvenlik şemsiyesine alınması devletin siyasi birlik ve bütünlüğüne de büyük ölçüde katkı sağlar. Çünkü devlet toplumun siyasi birliğini temsil eden bir organizasyondur. Bu siyasi organizasyonun gücü vatandaşların bu organizasyona verdikleri değer ve destek ile orantılı olur. Sosyal güvenliğin sağlanmış olması, vatandaşın devlete olan güven ve desteğine de olumlu katkı sağlar.

SOSYAL GÜVENLİĞİN İLGİLİ OLDUĞU BİLİM DALLARI

Sosyal Güvenlik Hukuku: Bir bilim dalı olarak sosyal güvenlik hukuku sosyal güvenlikle ilgili her şeyi konu alır. Sosyal güvenlik ihtiyacı, bu ihtiyacın karşılanmasında kullanılan teknikler, sosyal güvenliğin konusu olan riskler, sosyal güvenliğin finansmanı ve iktisadi, sosyal, siyasi etkileri gibi bütün konular sosyal güvenlik hukukunun ilgi alanı içinde kalan konulardır. Sosyal güvenlik hukuku ise her ülkede ayrı içerikle düzenlenmiş olmakla birlikte sosyal güvenlik hakkı ve bu hakkın uygulamasını konu alır. Sosyal güvenlik sisteminin işleyişi ve sosyal güvenlik hakkının içeriğine ve kullanılmasına ilişkin esaslar sosyal güvenlik hukukunun konusudur. Sosyal güvenlik hakkı ve içeriğinin ne olduğu; sosyal güvenliğin karşıladığı riskler; bu risklerden faydalanma şartları; kimlere hangi şartlarla nasıl bir sosyal güvenlik sağlanır sorularının cevabı sosyal güvenlik hukukunda bulunur.

İş Hukuku: İş hukuku, işçinin korunması arayışının ortaya çıkardığı bir hukuk alanıdır (Aktay- Arıcı-Kaplan/Senyen, 2011: 39; Mollamahmutoğlu-Astarlı, 2011: 1-2). İş hukukunun konusu işçi ile işveren; işçi sendikaları ile işveren ve işveren sendikaları arasındaki hukuki ilişkilerdir. Devlet, bir sosyal politika olarak işçinin korunması için bu alana müdahale yapmış; sözleşme hukukuna müdahale temelinde işçinin işveren karşısında asgari derecede korunmasını sağlayan hukuki bir mevzuat hazırlamıştır. Ayrıca devlet, işçilere örgütlenme hakkı tanıyarak işçilerin kendi kendine yardım mekanizması içinde çalışma hayatında ekonomik ve sosyal durumlarını koruma ve geliştirme amacı ile faaliyet gösterme imkânını vermiştir. İş hukuku ile sosyal güvenlik hukuku arasındaki ilişki, iş hukukunun doğuşuna kadar gider. Sanayi Devrimi sonucunda oraya çıkan işçi kitlesinin iş kazaları, meslek hastalıkları, sakatlık, hastalık, yaşlılık, ölüm ve işsizlik gibi risklere karşı korunma ihtiyacı sosyal güvenlik kavramının yeniden düşünülmesine ve çağdaş sosyal güvenlik sistemlerinin kurulmasına etken olmuştur

Sosyal Politika: Sosyal politika sosyal alanlardaki sorunların çözümlenmesine, sosyal barışın sağlanmasına, sosyal ve ekonomik farklılıkların azaltılarak toplumda sosyal sorun hâline gelmesine engel olmaya, sosyal barışın sağlanmasına yönelik devlet politikalarıdır (Tokol-Alper, 2011: 1-5). Sosyal politika başlangıçta işçinin korunması, işçi sınıfının işveren karşısında korunması ve sorunlarının çözümlenmesine yönelik politikalar olarak doğmuştur. Bu nedendir ki dar anlamda sosyal politikanın konusu işçinin korunmasıdır. Geniş anlamda ise bütün toplumdaki sosyal ve sosyo-ekonomik sorunlar sosyal politikanın konusu hâline gelmiştir Sosyal politika ile sosyal güvenlik arasında önemli bir ilişki vardır. Sosyal güvenlik alanındaki kamu politikaları, birer sosyal politikadır. Dolayısı ile sosyal politikanın bir alanı da sosyal güveniktir. Sosyal politika, daha geniş ve kapsayıcı olarak sosyal güvenliğin sağlanmasını da konu alır ve inceler. Zira sosyal barışın sağlanması, sosyal adaletin ve gelir dağılımının gerçekleştirilmesine sosyal güvenliğin önemli bir katkısı vardır.

İktisat: İktisadın konusu, kıt kaynaklar ile sınırsız ihtiyaç ve talepler arasındaki ilişkiyi incelemektir. İktisadi faaliyetleri, iktisadi ilişkileri ve bunların sonuçlarını inceleyen iktisat bilimi sosyal güvenlik ile çeşitli yönlerden ilişkili bir bilim dalıdır. Sosyal güvenlik alanı amacı kişilere gelir garantisi sağlamaktır. Gelir garantisi sisteminin kurulması, iktisatla doğrudan ilgili bir faaliyettir. Gelirin yaratılması (üretim) ve dağıtılması (paylaşım-bölüşüm) konuları iktisadın temel konusudur. Ayrıca sosyal güvenlik sistemleri bir yönü ile tasarruf diğer yönü ile harcama yani talep ile yakından ilgilidir. Sosyal güvenlik garantisi sağlama amacıyla yapılan tasarrufların birikimi ile oluşan fonların ekonomide önemli etkileri de vardır.

SOSYAL GÜVENLİĞİN İÇERİĞİ VE KAPSAMI

Sosyal güvenliğin içeriği (kapsamı, muhtevası) nedir? Sosyal güvenliğin içeriği nasıl belirlenir? Sosyal güvenliğin içeriğini belirleyen faktörler nelerdir? Sosyal güvenliğin daha iyi anlaşılabilmesi için bu soruların cevaplarının kapsamlı olarak verilmiş olması gerekir. Sosyal güvenliğin içeriğini sosyal güvenlik politikası belirler ve bu kapsamda bir sosyal güvenlik, sosyal güvenlik sistemi aracılığıyla vatandaşlara ve ülkede yaşayan insanlara ulaştırılır.

Sosyal Güvenlik Politikası

Kavram: Sosyal güvenlik politikası, devletin sosyal güvenlik konusunda izleyeceği yolu belirleyen politikadır. Her ülke yönetimi vatandaşlarının sosyal güvenliğinin nasıl sağlanacağı; sosyal güvenlik adına ne gibi hizmetlerin ulaştırılacağını; vatandaşa sosyal güvenliği götüreceği sosyal güvenlik sisteminin nasıl kurulacağı, nasıl işleyeceği hususlarda bir politika belirler. İşte bu anlamda belirlenen politikaya sosyal güvenlik politikası adı verilir. Sosyal güvenlik politikaları özünde birer sosyal politikadır. Sosyal güvenlikle ilgili sosyal politika uygulamalarına **sosyal güvenlik politikası** adı verilir.

Sosyal Güvenlik Politikalarını Belirleyen ve Etkileyen Faktörler

Sosyal Güvenlik İhtiyacı: Sosyal güvenlik ihtiyacı, sosyal güvenlik politikalarının hazırlanmasında en önemli faktördür. Sosyal güvenlik ihtiyacını belirlerken mevcut sosyal güvenlik durumu, bu alandaki yetersizlikler, eksiklikler, beklentiler ve talepler dikkate alınır.

Sosyal Güvenlik Alanındaki Gelişmeler: Sosyal güvenlik politikalarının belirlenmesinde sosyal güvenlik alanındaki gelişmelerin de belirleyici bir etkisi olur. Sosyal güvenlik alanındaki gelişmelerden kasıt; sosyal güvenlik alanında ILO, başta olmak üzere uluslararası kurum ve kuruluşların hazırlamış olduğu uluslararası sosyal güvenlik standartlarının (102 sayılı Sosyal Güvenliğin Karşılması gereken Asgari Risklere Dair ILO sözleşmesi gibi), insan haklarına dair belgelerde yer alan sosyal güvenlik ve içeriğine dair düzenlemeler önemli etkiler yaratır

Ülkenin Ekonomik ve Sosyal Durumu: Sosyal güvenlik ihtiyacı, ülkenin ekonomik ve sosyal gelişmişlik seviyesi, mali imkânları ve bütçe imkânları ile yakından ilgilidir. Bir ülkenin ekonomik ve sosyal durumu öncelikle vatandaşlarının bu alandaki ihtiyacının miktarını bir diğer ifade ile sosyal güvenlik talebini belirler. İnsanlar ekonomik ve sosyal gelişmişlik durumuna göre sosyal güvenlik ihtiyacı duyarlar ve sosyal güvenlik talebinde bulunurlar

Sosyal Güvenlik Sistemi: Her devlet hazırladığı sosyal güvenlik politikası ile belirlenen sosyal güvenliği bir örgütlenme içinde kişilere ulaştırır. Bu örgütlenme ile kurulan sisteme sosyal güvenlik sistemi adı verilir. Sosyal güvenlik sistemi sosyal güvenlik sağlama görevi olan sistemdir (Yazgan, 1992:32) Sosyal güvenlik teşkilatı adı da verilen bu sistem, ülkede belirlenen sosyal güvenlik politikalarına göre belirlenen sosyal güvenlik hizmetlerini götürür. Sosyal güvenlik sistemlerinin kurumsal yapısı bütün dünyada devlet tarafından bir kamu kurumu olarak oluşturulur. Bazı ülkelerde, kamu kurumlarının yanı sıra özel sosyal güvenlik kurum ve kuruluşlarının da kurulmasına imkân tanınmaktadır

SOSYAL GÜVENLİĞİN FONKSİYONU

Sosyal güvenliği daha iyi anlamak için fonksiyonlarından da bahsetmek gerekir. Sosyal güvenlik sistemi iyi işlediği zaman sistemden beklenen fonksiyonlar ortaya çıkar.

İktisadi Güvenlik Fonksiyonu: Sosyal güvenliğe kavuşturulmuş kişi ya da sosyal güvenliği olan kimse öncelikle iktisadi bakımdan bir güvenliğe kavuşmuş ya da kavuşturulmuş olur. Sosyal güvenliğin amacı gelir garantisi sağlamaktır. Gelir garantisine kavuşmuş kimse iktisadi anlamda bir güvenliğe de kavuşmuş kimsedir. Kişiler ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli gelirin sürekli ve düzenli olarak sağlanması önemlidir. Sosyal güvenlik kişiler bakımından bir gelir güvenliği sistemidir. Sosyal güvenlik sisteminin sağladığı bu gelir güvenliği kişileri muhtaçlık korkusundan kurtarır ve bir güvenlik duygusu yaratır. Yaratılan güvenlik gelir güvenliğidir. Modern toplumlarda kişiler için gelir güvenliği son derece önemli bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç özellikle sanayileşme ve kentleşme süreci içerisinde daha fazla hissedilir. Modern sosyal güvenlik sistemlerinin doğuşunda da sanayileşmenin ortaya çıkardığı işçi sınıfının gelir güvenliğini sağlama amacı vardır.

Kişiliği Koruma Fonksiyonu: Sosyal güvenliğin bir başka fonksiyonu insanların kişiliğini, onurunu koruma fonksiyonudur. Sosyal güvenlik ile kişiliğin korunması arasındaki ilişki ya da sosyal güvenliğin kişiliği koruma fonksiyonuna ilk defa İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde yer verilmiştir. Bildirgenin, 22. maddesinde belirtildiği gibi, "Her şahsın, cemiyetin bir üyesi olmak itibarıyla, sosyal güvenliğe hakkı vardır; haysiyeti için ve şahsiyetinin serbestçe gelişmesi için zaruri olan ekonomik, sosyal ve kültürel hakların millî gayret ve milletlerarası iş birliği yoluyla ve her devletin teşkilatı ve kaynaklarıyla mütenasip olarak gerçekleştirilmesine hakkı vardır." hükmü yer almaktadır. Kişiliğin korunması temel insan haklarından birisidir.

Önleme Fonksiyonu: Sosyal güvenlik, esas itibarıyla risklerin sonuçlarına karşı iktisadi anlamda koruma ve güvenlik sağlar. Risklerin ortaya çıkardığı gelir azalması, gelir kesilmesi ya da gider artışları kişinin gelir-gider dengesini bozar. Bunun sonucunda kişi muhtaçlığa düşme durumu ile karşı karşıya kalır. İşte sosyal güvenlik sistemleri bu durumlara karşı kişiye gelir garantisi sağlayarak kişileri muhtaçlığa düşmekten korur. Doğuşundan günümüze kadar sosyal güvenlik sistemleri bu anlamda bir gelir garantisi sağlama ve gelir güvenliği ile sosyal güvenlik ihtiyacını karşılama durumunda kalmıştır. Sosyal güvenlik denilince de beklenti ve yaygın kanaat bu yönde bir gelir emniyetinin sağlanmasıdır. Sosyal güvenliğin konusu risklerin ortaya çıkmasını önlemek değildir. Sosyal güvenlik, risklerin ortaya çıkmasından sonraki dönemi konu alır

Geleneksel Anlamda Sosyal Güvenlik Bakımından: Geleneksel anlamda sosyal güvenlik sistemlerinin gelişimi her devlet, her millet için farklılıklar arz etmekle birlikte ortak birtakım yönlerinin olduğu da bilinmektedir. Geleneksel sosyal güvenlik sistemlerinin gelişiminin tarihi ile sosyal güvenlik tekniklerinin ortaya çıkış tarihi arasında bir paralellik vardır. Bu anlamda; kişiler sosyal güvenlik ihtiyacını öncelikle bireysel olarak giderme arayışına girmişlerdir. Bireysel sosyal güvenlik teknikleri denilen teknikler bu arayışın ürünüdürler. Bireysel sosyal güvenlik teknikleri denilen teknikler bu arayışın ürünüdürler. Kişilerin kendi sosyal güvenliğini sağlamak için bulduğu yol “tasarruf” yoludur. Sosyal güvenliğin konusu olan risklerin sonuçlarına karşı kişiler tasarruf yolu ile çözümler üretmeye başlamışlardır. Bireysel tasarruf yolunun yeterli olmaması kişileri dayanışma ve yardımlaşmaya sevk etmiştir. Bunun sonucunda da toplu teknikler olarak adlandırılan teknikler bulunmuştur. Geleneksel dönemde, sosyal yardımlaşma ve dayanışmada dini kurum ve kuruluşlar (camiler, tarikatlar, kiliseler gibi) hem sosyal güvenlik sağlama amaçlı organizasyonların kurulmasında aktif katılım ve öncülük yaparak hem de bu alanda nasihat ve telkinlerle bir sosyal yardımlaşma ve dayanışma kültürünün geliştirilmesine katkı sağlamışlardır

Çağdaş Anlamda Sosyal Güvenlik Bakımından: Çağdaş anlamda sosyal güvenlik, hem kavram hem de fonksiyon olarak 20. Yüzyılın başlarında ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Çağdaş anlamda sosyal güvenlik kavramı hukuk metinlerinde ilk defa 1935 tarihli ABD Sosyal Güvenlik Kanunu’nda kullanılmıştır. Çağdaş sosyal güvenlik düşüncesi ve çağdaş sosyal güvenlik tekniklerinin doğuşunda sanayileşme ve Sanayi Devrimi’nin son derece önemli bir rolü olmuştur. Sanayileşme sonucu ortaya çıkan işçi kitlesi; sosyal güvenlik ihtiyacının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamıştır. Ayrıca işçilerin sosyal güvenliklerinin sağlanması ihtiyacı, çağdaş sosyal güvenlik tekniklerinden sosyal sigorta tekniğinin hem doğuşuna hem de yaygın kullanımına imkân vermiştir

Bu Özetin tamamını, Çıkmış Sorularını, Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/sosyal-guvenlik-ady212u?search=%C3%87EK405U>